

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120209746
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120209746.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: Mgr. Renáta Gavalcová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci navrhovateľky: Mgr. E. I., nar. XX.X.XXXX, adresa P., B. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou: Špireková & Partners s.r.o., so sídlom Žiar nad Hronom, Námestie Matice slovenskej 6, IČO: 47 232 811, proti protistrane: Mgr. W. I., nar. XX.X.XXXX, adresa P., B. XXXX/XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 11C/73/2020-24 zo dňa 4. januára 2021, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Protistrane nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia (ktorým sa domáhala aby súd vylúčil protistranu z užívania nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie P., obec P., okres Trnava, na liste vlastníctva č. XXXX: stavba - súpisné číslo: XXXX, postavená na parcele registra „C“, parcelné číslo: 10102/143, druh stavby: rodinný dom, pozemok - evidovaný ako parcela „C“, parcelné číslo: 10102/73, výmera 851 m², druh pozemku: orná pôda, pozemok - evidovaný ako parcela „C“, parcelné číslo: 10102/143, výmera 324 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, pozemok - evidovaný ako parcela „C“, parcelné číslo: 10102/147, výmera 28 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, a to až do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov k predmetným nehnuteľnostiam a zároveň zakázal protistrane, aby uvedené nehnuteľnosti prenechával do nájmu alebo iného užívania tretím osobám, a to až do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva navrhovateľky a protistrany, ako aj náhrady trov konania) nevyhovel, keď vo výroku rozhodol nasledovne: I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa **zamieta**; II. Protistrane sa nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení **nepriznáva**.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil na základe aplikácie procesno-právnych ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, písm. c) a d), § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj len „CSP“), ako aj hmotno-právnych ustanovení § 123, § 139 ods. 1 a 2, § 144, § 146 ods. 1 a 2, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, § 150 a § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj len „OZ“), ako i článku 20 ods. 1 a 5 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR.

3. Súd prvej inštancie mal z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vrátane jeho príloh za osvedčené, že navrhovateľka a protistrana boli manželmi, ktorých manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 13Pc/12/2020-138 zo dňa 14.09.2020, právoplatným 09.10.2020, pričom ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov doposiaľ vyporiadané nebolo. Z listu vlastníctva č. XXXX pre k.ú. P. vyplýva, že navrhovateľ a jeho manželka sú evidovaní ako bezpodieloví

spoluvlastníci nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. P., a to: stavba - rodinný dom súp.č. XXXX postavený na parc.č. 10102/143, pozemok parc.č. 10102/73 - orná pôda o výmere 851 m², pozemok parc.č. 10102/143 - zast. plocha a nádvorie o výmere 324 m², pozemok parc.č. 10102/147 - zast. plocha a nádvorie o výmere 28 m². Podľa tvrdenia navrhovateľky, vyššie uvedené nehnuteľnosti užíva navrhovateľka s plnoletou dcérou D., pričom plnoletá dcéra L. má v rodičovskom dome zariadenú izbu, ktorú sporadicky využíva.

4. Pri zohľadnení všetkých relevantných okolností prípadu v danom štádiu prvoinštančný súd dospel k záveru, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné vyhovieť, ale je potrebné ho zamietnuť. Predovšetkým, z obsahu spisového materiálu nevyplýva osvedčenie pravdepodobnosti nároku navrhovateľky vo veci samej, čo je jedným z predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia. Navrhovateľka ani netvrdí a už vôbec ničím neosvedčuje, že by to mala byť práve ona, kto by sa mal po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov stať výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, a preto by to mala byť práve ona, kto by mal až do toho času (vyporiadania BSM) nehnuteľnosti užívať. Z uvedeného potom vyplýva záver, že navrhovateľka ničím neosvedčila existenciu práva vo veci samej, ktorému by sa mala poskytnúť dočasná ochrana. Súd pritom odkázal napr. na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/370/2016 zo dňa 12.09.2016, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 7Co/499/2016 zo dňa 15.08.2016 a najmä na uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/24/2019-262 zo dňa 31.05.2019, ako aj Komentár Števček M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1106 s.

5. Prvoinštančný súd pokračoval, že keďže Občiansky zákonník neupravuje osobitne režim vlastníckeho práva bývalých manželov k ich spoločnému majetku v období od zániku BSM do času jeho vyporiadania, je potrebné vzťah navrhovateľky a protistrany ku spoločne nadobudnutému majetku v zmysle § 853 ods. 1 OZ považovať za vzťah, ktorý je obsahom a účelom mu najbližším, t.j. za vzťah podielového spoluvlastníctva, a to až do doby jeho vyporiadania. Podiel je základným znakom podielového spoluvlastníctva a vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. K právam, ktoré spoluvlastníkom patria, nepochybne patrí právo užívať spoločnú vec, brať z nej úžitky, scudziť ju, zaťažiť, a podobne v rámci rozsahu, ktorý zodpovedá veľkosti spoluvlastníckeho podielu.

6. Z návrhu a jeho príloh (najmä elektronickej komunikácie) pritom nevyplýva, že by protistrana mala záujem užívať viac ako polovicu rodinného domu, ktorý podiel na protistranu v tomto štádiu zaniknutého, ale doposiaľ nevyporiadaného, majetku pripadá. Nebola teda daná ani naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán sporu (keďže protistrana sa domáha užívania domu iba v rozsahu na ňu pripadajúceho potencionálneho spoluvlastníckeho podielu) a zároveň navrhovateľka ani ničím neosvedčila, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by jej mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma.

7. Okrem vyššie uvedeného poukázal súd prvej inštancie na skutočnosť, že vychádzajúc z ustanovenia § 146 ods. 2 OZ (na ktoré poukazovala navrhovateľka v návrhu) je možné rozhodnutím súdu vylúčiť osobu z užívania domu patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva iba v prípade, že je v manželskom zväzku s druhým bezpodielovým spoluvlastníkom („na návrh jedného z manželov“) a ide o ich spolužitie v spoločnom dome („stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným“). Tieto podmienky však v prejednávanej veci splnené nie sú, keďže manželstvo navrhovateľky a protistrany už bolo právoplatne rozvedené a zároveň v spoločnom rodinnom dome spolu nežijú.

8. Okrem toho, že navrhovateľka neosvedčila neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia v spoločnom dome (keďže strany spolu ani nežijú), navrhovateľkou predložené oznámenia na ORPZ a lekárske správy nie sú ani dostatočnými dôkazmi o násilnom správaní sa protistrany k dcéram, keď navrhovateľka ani netvrdila ani neosvedčila, že by tu bolo právoplatné rozhodnutie o vine protistrany z trestného činu, resp. priestupku.

9. V prejednávanej veci mal súd za to, že je vylúčené, aby súd len na základe k návrhu priložených dôkazov, bez možnosti protistrany sa vyjadriť a predložiť vlastné dôkazy (čo je z charakteru konania o neodkladnom opatrení vylúčené) zasiahol do ústavného práva protistrany vlastníť majetok (čl. 20 ÚSR) v zmysle obmedzenia protistrany v užívaní predmetu svojho vlastníctva (§ 123 OZ). Ak by aj bola možná

aplikácia ustanovenia § 146 ods. 2 OZ, nebolo by to možné v rámci tohto konania o neodkladnom opatrení, ale iba v konaní vo veci samej po riadne vykonanom dokazovaní.

10. Súd dospel aj k záveru, že navrhovateľka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zásahu do vlastníckeho práva protistrany bez toho, aby hodnoverne zdôvodnila a osvedčila dôvodnosť požadovaného zásadného obmedzenia práv protistrany. Obmedzenie vlastníckeho práva protistrany v zmysle vylúčenia z užívania nehnuteľností by bolo podľa názoru súdu neprímerane zvýhodňujúcim navrhovateľku a v tomto štádiu (bez riadne vykonaného dokazovania) predčasným. Preto bolo potrebné považovať návrh v časti vylúčenia protistrany z užívania nehnuteľností za nedôvodný.

11. Pokiaľ ide o návrh v časti navrhovaného zákazu protistrane, aby uvedené nehnuteľnosti prenechávala do nájmu alebo iného užívania tretím osobám, v tejto časti súd prvej inštancie považoval návrh rovnako za nedôvodný. Navrhovateľka návrh v uvedenej časti odôvodnila len tým, že nariadením neodkladného opatrenia, ktorým by súd vylúčil protistranu z užívania nehnuteľností, nebude protistrane znemožnené, aby predmetné nehnuteľnosti neprenehala do nájmu alebo iného užívania tretím osobám. Navrhovateľka však ani netvrdila, ani ničím neosvedčila, že bez nariadenia takéhoto neodkladného opatrenia by jej mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma, a ani to, že by mala protistrana v úmysle takýmto spôsobom s nehnuteľnosťami nakladať. Takýto zámer nie je možné vyvodiť z predloženej elektronickej komunikácie, z ktorej vyplýva iba zámer protistrany užívať polovicu rodinného domu spolu so svojou priateľkou, pričom „prenajatie cigánom“ sa uvádza len na zdôraznenie predchádzajúcej vety, že je výlučne na protistrane, kto v „jej“ polovici domu bude. Zároveň aj pre túto časť návrhu platí, že nie je osvedčené, že by to mala byť práve navrhovateľka, kto by sa mal po zániku BSM stať výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, a preto by to mala byť práve ona, kto by mal až do vyporiadania BSM rozhodovať o nakladaní s nehnuteľnosťami (v zmysle umožnenia nehnuteľnosti užívať tretím osobám - v jej prípade plnoletým dcéram) a protistrana by toto právo nemala. Súd dodal, že prípadné uzatvorenie nájomnej zmluvy, zmluvy o výpožičke, resp. obdobnej zmluvy na spoločnú nehnuteľnosť je rozhodovaním o hospodárení so spoločnou vecou podľa § 139 ods. 2 OZ, o čom rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov, pričom pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

12. S poukazom na vyššie uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v predmetnej veci splnené neboli, preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výroku I. tohto uznesenia zamietol.

13. K rozhodnutiu o náhrade trov konania o neodkladnom opatrení súd prvej inštancie uviedol, že Civilný sporový poriadok neobsahuje samostatné ustanovenie, ktoré by upravovalo náhradu trov konania v súvislosti s neodkladnými opatreniami. Súd preto analogicky (čl. 4 ods. 1 CSP) použil ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, ktoré je v spojení s § 262 ods. 1 CSP potrebné vykladať tak, že takýmto rozhodnutím nemusí byť iba rozhodnutie vo veci samej. Konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia teoreticky môže byť tiež konečným v konaní, ak by nebola vo veci podaná žaloba, prípadne by žaloba podaná vo veci samej bola vzatá späť. Ďalej poukázal na to, že výsledok konania o nariadenie neodkladného opatrenia nezávisí od výsledku konania vo veci samej. Keďže konanie o nariadenie neodkladného opatrenia môže byť samostatným konaním, so samostatným návrhom, a toto konanie samostatne končí nariadením neodkladného opatrenia, súd mal za to, že s poukazom na § 262 ods. 1 CSP je povinnosťou súdu rozhodnúť o náhrade trov tohto konania v tomto uznesení. Podporne poukázal napr. na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/52/2017 zo dňa 02.05.2017, sp.zn. 19Co/27/2017 zo dňa 13.04.2017. Súd dodal, že navrhovateľka ani netvrdila, že by prebiehalo konanie vo veci samej, v ktorom prípade by sa o náhrade trov konania o neodkladnom opatrení rozhodovalo až v konaní vo veci samej. O nároku na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení rozhodol súd potom podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 2 CSP, keď protistrana bola v konaní úspešná, z čoho by vyplýval nárok protistrany na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v plnom rozsahu. Keďže však protistrane žiadne trovy nevznikli, pričom takúto situáciu CSP neupravuje, súd vo výroku II. s poukazom na ustanovenie čl. 4 ods. 2 CSP (princíp racionálneho zákonodarca) protistrane nárok na náhradu trov tohto konania nepriznal.

14. Proti tomuto uzneseniu podľa obsahu v celom jeho rozsahu podala prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovateľka, ktorým sa pri uplatnení odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP (že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci),

písm. f) (že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), a písm. h) (že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), domáhala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vo veci rozhodol tak, že návrhu vyhovie a nariadi navrhované neodkladné opatrenie, pričom si zároveň uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

15. Podľa odvolateľky názor súdu, že rozhodnutím súdu možno vylúčiť osobu z užívania patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva (ďalej aj len BSM) iba v prípade, že je v manželstvom zväzku s druhým bezpodielovým spoluvlastníkom a ide o ich spolužitie v spoločnom dome, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na § 853 ods. 1 OZ o analógii zákona je potrebné právnou úpravu ustanovenia § 146 ods. 2 OZ aplikovať i na úpravu užívacích práv rozvedených manželov v prípade existencie násilia, k spoločnému rodinnému domu patriacemu do BSM, pokiaľ ešte nedošlo k vyporiadaniu zaniknutého BSM, poprípade, pokiaľ sa ešte neuplatnila domnienka vyporiadania podľa § 149 ods. 2 OZ. V tejto súvislosti odkázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/140/2017 zo dňa 14.08.2012 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/263/2005.

16. Podľa súdu navrhovateľka neosvedčila neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia v spoločnom dome (keďže strany spolu nežijú), avšak súd opomenul, že dočasné odsťahovanie sa jedného z manželov, hoci spojené s odsťahovaním osobných vecí, nie je samo osebe dôkazom osvedčujúcim, že tento spoluvlastník dom opustil a nemá záujem pokračovať v jeho užívaní, čo napokon vyplýva aj z SMS správ protistrany. Rovnako skutočnosť, že navrhovateľka netvrdila a neosvedčovala, že by to mala byť práve ona, kto by sa mal po zániku BSM stať výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, nie je pre rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom na § 146 ods. 2 OZ rozhodujúce. Toto ustanovenie nevyžaduje, aby navrhovateľka tvrdila alebo dokonca osvedčovala, že v budúcnosti má záujem sa stať výlučným vlastníkom nehnuteľností patriacich do BSM. Väčšmi ako vlastníctvo treba chrániť zdravie a život druhého manžela a členov rodiny bývajúcich v spoločnom dome. Avšak namiesto ochrany zdravia a života súd prvej inštancie určuje v napadnutom uznesení navrhovateľke ďalšie podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia na rámec zákonom ustanovených podmienok.

17. K tvrdeniu súdu, že navrhovateľkou predložené oznámenia na OR PZ a lekárske správy nie sú dostatočnými dôkazmi o násilnom správaní sa protistrany k dcéram, s tým, že navrhovateľka netvrdila ani neosvedčila, že by tu bolo právoplatné rozhodnutie o vine protistrany z trestného činu, resp. priestupku, odvolateľka uviedla, že pokiaľ by zákonodarcu chcel poskytnúť ochranu prostredníctvom § 146 ods. 2 OZ len poškodeným disponujúcim právoplatným a vykonateľným rozsudkom odsudzujúcim násilníka alebo rozhodnutím v priestupkovom konaní, bol by to do dikcie predmetného ustanovenia nepochybne zapracoval. Odhliadnuc od toho, prijatím výkladu citovaného ustanovenia prvoinštančným súdom by toto ustanovenie úplne alebo minimálne čiastočne stratilo zmysel a význam. Navrhovateľka má za to, že uniesla dôkazné bremeno a preukázala aj svoje tvrdenia, že existujú základné predpoklady pre vylúčenie protistrany z užívania ich spoločného domu dočasne, do vyporiadania BSM. V návrhu špecifikovala, ktoré konkrétne konania protistrany považovala za násilie páchané na navrhovateľke a blízkych osobách, pomenovala dôkazy, následne zopakovala to, čo uviedla v návrhu, že po rozvoде začalo dochádzať k verbálnym útokom na navrhovateľku, ako aj na spoločné dcéry, dcéru D. v septembri 2020 protistrana nadávala, že je „šteňa zasraté a pi...“, dcéru L. pred očami mladšej dcéry schmatol, pritiahol k zábradliu na poschodí, takže telom mohla cez neho prepadnúť a začal ju škrtiť, takže dcéra lapala po dychu. Právo nebyť vystavovaný domácemu násiliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom, pričom samotná Ústava SR ako i právne normy zaručujú právo na nedotknuteľnosť súkromného života osoby, čím je ponímané aj právo na pokojný rodinný život a podobne.

18. Odvolateľka rovnako nesúhlasila s tvrdením súdu, že z návrhu a jeho príloh nevyplýva, že by protistrana mala záujem užívať viac ako polovicu rodinného domu, v dôsledku čoho nebola daná naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov strán sporu, keďže protistrana sa domáha užívania domu iba v rozsahu na ňu pripadajúceho potenciálneho spoluvlastníckeho podielu, je založená na nesprávnych skutkových zisteniach a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pre aplikáciu § 146 ods. 2 OZ je absolútne irelevantné, či protistrana má záujem užívať len polovicu nehnuteľností, alebo ich väčšiu či menšiu časť. Súd pritom opomína podstatu BSM a to, že každý zo spoluvlastníkom je úplným vlastníkom veci patriacej do BSM, preto tvrdenie súdu, že je výlučne na protistrane, kto v jej polovici domu bude, je zásadným nepochopením dikcie zákona. S poukazom na § 45 ods. 1 OZ

odvolateľka uviedla, že súdna prax za bežnú vec nepovažuje uzavretie nájomnej zmluvy, pričom na platnosť prípadnej nájomnej zmluvy k rodinnému domu alebo len k jeho časti pokiaľ v nej nevystupujú obaja manželia, sa vyžaduje súhlas oboch manželov. Tento súhlas navrhovateľka protistrane nedala, pričom ju výslovne upozornila, že s prípadným nasťahovaním sa novej partnerky nesúhlasí. Zo súdu predloženej SMS komunikácie ale vyplýva, že protistrana takýto nesúhlas nemieni akceptovať a do rodinného domu sa plánuje nasťahovať spolu s pani L.. Ohľadom na nesúhlas navrhovateľky s takýmto konaním protistrany, ako i s ohľadom na jeho násilnícke správanie voči nej aj spoločným dcéram, podloženým konkrétnymi dôkazmi je zrejmé, že žalobkyňa osvedčila, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by jej mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma a osvedčila aj úmysel protistrany takýmto spôsobom s nehnuteľnosťami nakladať. Pre túto časť platí, že je irelevantné, kto by sa mal po zániku BSM stať výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností. Ustanovenie § 146 ods. 1 OZ nevyžaduje, aby navrhovateľka tvrdila alebo osvedčovala, že v budúcnosti má záujem stať sa výlučným vlastníkom dotknutých nehnuteľností. Navrhovateľka nepochybne právo nesúhlasíť s prípadným nájmom tretej osobe, resp. s iným užívaním nehnuteľnosti zo strany tretej osoby a nepochybne má právo brániť sa aj návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa predišlo ťažko napravitelnej ujme na strane navrhovateľky v majetkovej aj osobnostnej sfére.

19. Protistrana odvolanie nepodala, k fikciou doručenému odvolaniu (spolu návrhom jeho prílohami a uznesením) sa písomne nevyjadřila.

20. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech a napadnuté uznesenie je potrebné ako vo výroku vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

21. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na rozsah a dôvody odvolania uplatnené navrhovateľkou, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že predpoklady pre nariadenie navrhovateľkou navrhnutého neodkladného opatrenia splnené neboli, v dôsledku čoho bolo potrebné návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako v celom rozsahu nedôvodný zamietnuť.

22. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby súd na čas do vyporiadania BSM strán k dotknutým nehnuteľnostiam (rodinný dom a príslahlé pozemky) úplne vylúčil protistranu z užívania týchto nehnuteľností a zároveň jej zakázal prenechávanie nehnuteľností do nájmu alebo iného užívania tretím osobám, s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 OZ.

23. Podľa § 146 OZ, ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. (ods. 1) Ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násilia alebo hrozby takého násilia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť. (ods. 2)

24. Podľa § 148 ods. 1 OZ, zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

25. Podľa § 853 ods. 1 OZ, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

26. Podľa § 139 OZ, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne. (ods. 1) O hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd. (ods. 2)

27. Podľa § 123 OZ, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

28. Podľa Čl. 20 ods. 1 a 5 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ÚSR“), každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje. (1) Iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon. (5)

29. Podľa Čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

30. Podľa Čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

31. Obsah neodkladných opatrení požadujúcich zdržať sa určitého konania v súvislosti s ochranou integrity ohrozenej osoby vychádza zo znenia čl. 3.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12.06.2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Jedná sa o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek formy rodovo - motivačného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Súd musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. Chránenej osobe musí byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana.

32. Právo nebyť vystavený bezprostrednej hrozbe narušenia duševnej či telesnej integrity osoby je základným ľudským právom. Právo každej osoby na ochranu pred akoukoľvek formou násillia vyplýva nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, medzi ktoré patrí najmä Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Deklarácia OSN o odstránení násillia páchaného na ženách a iné. Za násillie je pritom potrebné považovať akýkoľvek útok vedený voči fyzickej osobe alebo aj psychickej integrite človeka, ktoré spôsobuje tejto osobe ujmu.

33. Pojem integrita je z jazykovedného hľadiska definovaný ako celistvosť, neporušenosť, osobná istota a bezpečnosť, pričom k ohrozeniu alebo narušeniu telesnej alebo duševnej integrity človeka dochádza pôsobením násillia. Pojem násillia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násillie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Hoci definície násillia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty. Násillím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násillie nie je konflikt, v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násillie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci. Násillím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychicke násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychicke násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanedbáva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím. Násillím je aj nezabránenie násilliu.

34. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením

súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť.

35. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych a teoretických východísk, po ich aplikácii na obsahom spisu osvedčené okolnosti daného prípadu, odvolací súd sa zhodol so záverom súdu prvej inštancie obsiahnutým v ods. 27 odôvodnenia preskúmaného uznesenia, že navrhovateľka neosvedčila základnú skutočnosť potrebnú pre nariadenie neodkladného opatrenia a to existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, resp. ako to formuloval prvoinštančný súd, neosvedčila, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by jej mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma.

36. Z tvrdení samotnej navrhovateľky vyplýva iba to, že protistrana sa mala voči nej po rozvode manželstva dopúšťať verbálnych útokov, ktoré nielenže nijako bližšie nekonkretizovala, aby bolo možné vyhodnotiť ich rozsah a obsah, ale ich ani ničím neosvedčila. Pokiaľ išlo o dcéru D., ktorá v predmetnom dome spolu s navrhovateľkou býva, navrhovateľka tvrdila existenciu jedného vyjadrenia protistrany na adresu dcéry D., že je „šteňa zasraté a pi...“. Nepopisuje pritom za akých okolností k takémuto hrubému vyjadreniu došlo, ani aká situácia mu predchádzala. Z pripojeného potvrdenia OR PZ v Trnave zo dňa 16.9.2020 vyplýva, že dcéra D. vykonala oznámenie o priestupku k občianskemu spolunažívaniu a proti majetku, ktorého sa mala dopustiť protistrana tým, že oznamovateľke vulgárne nadávala, vyhrážala sa a matke oznamovateľky odcudzila kreditnú kartu. Pokiaľ ide o dcéru L., je potrebné predovšetkým zohľadniť, že táto v predmetnom byte nebýva, chodí doň iba sporadicky. Vo vzťahu k tejto dcére podľa tvrdení navrhovateľky ale aj pripojených lekárskejších správ, došlo v novembri 2020 k incidentu, keď protistrana L. „schmatol, pritiahol k zábradiu na poschodí tak, že telo mohla cez neho prepadnúť a začal ju škrtiť, ale tak, že dcéra lapala po dychu“. Z pripojených lekárskejších správ z následného vyšetrenia L. vyplýva, že krk mala bez opuchu a hematómu, v podkoží 3x3cm 2x na pravom ramene mala hematómy bez opuchu a poruchy hybnosti pravej hornej končatiny a mala opuch a drobný hematóm na báze palca pravej nohy. Podľa vyšetrenia na ORL bol nález v medziach normy, konštatované bolo povrchové poranenie inej časti krku: pomliaždenie. Z pripojeného potvrdenia o oznámení zo dňa 15.11.2010 vyplýva, že dcéra L. vykonala oznámenie o napadnutí zo strany otca dňa 15.11.2020 v City Aréne Trnava na ulici Kollárovej, teda nie v daných nehnuteľnostiach. Ani pri tomto incidente navrhovateľka nepopisuje za akých okolností k nemu došlo. Z kópií SMS komunikácie vyplýva, že protistrana vyzvala navrhovateľku, aby pre ňu vypratala priestory v dome, kde chce bývať so svojou priateľkou s tým, že ne/súhlas navrhovateľky nepotrebuje, je výlučne na protistrane, kto bude v jeho polovici domu bývať, aj keby to prenajal cigánom.

37. Obmedzenie, či dokonca vylúčenie užívacieho práva spoluvlastníka je závažným zásahom do ústavou zaručeného vlastníckeho práva. V dôsledku toho cit. ust. § 146 ods. 2 OZ taxatívne vymenúva podmienky za splnenia ktorých ku nemu môže dôjsť. Jednou z týchto podmienok je fyzické alebo psychické násilie voči druhému manželovi alebo blízkej osobe, prípadne existencia hrozby takéhoto násillia a tiež neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia. Násilie ako bolo rozobraté vyššie, nemusí byť len fyzické, môže byť i v psychickej forme. S poukazom na znenie cit. ust. § 146 ods. 2 OZ, na základe ktorého si nárok navrhovateľka uplatňuje, násilné správanie nemusí vykazovať znaky trestného činu, prípadne priestupku a už vôbec nemusí byť daná existencia právoplatného rozhodnutia o vine protistrany z trestného činu resp. priestupku, ako to nesprávne ustálil súd prvej inštancie v ods. 30 odôvodnenia preskúmaného uznesenia.

38. Násilie v zmysle cit. § 146 ods. 2 OZ pritom musí byť hoci aj nepatrnej intenzity, avšak majúce dlhodobý charakter alebo naopak môže ísť aj o jediný prípad spáchaného násillia dosahujúci stupeň značnej, či závažnej intenzity. Navrhovateľka pritom takéto násilie, či už nepatrnej intenzity avšak sústavné či dlhodobé, alebo jednorazové závažnej intenzity vo vzťahu k nej a k dcére D., ktorá žije

v predmetných nehnuteľnostiach neosvedčila. Hoci tvrdila, že dlhodobé verbálne útoky protistrany na navrhovateľku, tieto nijako bližšie nekonkretizovala a už vôbec ničím neosvedčila, pričom vo vzťahu k dcére D. prišlo k ojedinelému incidentu, kedy sa protistrana vyjadrila na adresu dcéry podľa osvedčeného neprimerane a hrubo. Pokiaľ išlo o incident s dcérou L., predovšetkým v predmetnom dome nebýva a preto je vylúčená jej ochrana v zmysle uplatneného § 146 ods. 2 OZ, ale tiež tento incident, vzhľadom na lekáorskými správami osvedčené následky, nemožno hodnotiť ako násilie, ktoré by dosiahlo stupeň značnej intenzity. Odhliadnuc od toho, súdu nie sú známe okolnosti za akých k uvedeným incidentom došlo, aké okolnosti a správanie druhej strany im predchádzalo. Neodkladné opatrenie nemôže byť prostriedkom na riešenie bežných vzťahových konfliktov exmanželov, resp. rodiča a detí vyplývajúcich z ich nezhôd a narušenia vzájomných vzťahov v súvislosti s rozpadom rodiny.

39. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd uzatvára, že v konaní osvedčené násilné správanie sa protistrany voči navrhovateľke a dcére D. (bývajúcim v daných nehnuteľnostiach), nespĺňalo atribút či už nepatrnej intenzity avšak sústavnosti či dlhodobosti, alebo jednorazového násilia značnej intenzity, v dôsledku čoho neboli splnené zákonné podmienky na poskytnutie ochrany v zmysle § 146 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 325 CSP. V konaní totiž nebolo osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy zo strany protistrany navrhovateľke, resp. blízkej osobe žijúcej v predmetnom rodinnom dome - dcére D. teda, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by im mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma, neboli teda splnené podmienky pre tak závažný zásah do ústavou zaručeného a chráneného vlastníckeho práva protistrany k nehnuteľnostiam, ako je jeho úplné vylúčenie z užívacieho práva, ako základnej zložky práva vlastníckeho, formou neodkladného opatrenia. Bolo preto dôvodným návrh navrhovateľky v tomto rozsahu zamietnuť.

40. Pokiaľ ide o druhú časť návrhu, ktorým sa navrhovateľka domáhala zakázať protistrane, aby dotknuté nehnuteľnosti prenechávala do nájmu alebo iného užívania tretím osobám do vyporiadania BSM strán, tu sa odvolací súd v podstate stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v zmysle § 139 OZ, v čase keď BSM strán rozvodom manželstva už zaniklo, avšak ešte nedošlo k jeho vyporiadaniu, na základe analógie v zmysle § 853 ods. 1 OZ, o hospodárení so spoločnou vecou, akým je i prenechanie veci do užívania tretej osobe, musia rozhodnúť všetci spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa podielov a v prípade, že sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, ako tu pri rovnodiennom spoluvlastníctve, musí na návrh jedného spoluvlastníka rozhodnúť súd. Ak by o hospodárení so spoločnou vecou v rozpore s citovaným ustanovením rozhodol iba jeden zo spoluvlastníkov, ktorý nemá väčšinu, išlo by o právny úkon, ktorý svojím obsahom a účelom odporuje zákonu a preto by bol v zmysle § 39 OZ absolútne neplatný. Keďže teda daná situácia je regulovaná zákonnou úpravou, a navyše ani nebolo osvedčené, že protistrana reálne hodlá prenechať nehnuteľnosti tretím osobám, čo nemôže osvedčovať ojedinelé vyjadrenie protistrany v jednej z SMS „...aj keby som to prenajal cigárom“, nebolo ani osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy z tohto dôvodu. Bolo preto dôvodným návrh navrhovateľky aj v tomto rozsahu zamietnuť.

41. Je potrebné dodať, že odvolací súd sa nestotožnil s niektorými závermi súdu prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného uznesenia, čo však nemalo žiaden vplyv na prijatie vyššie uvedeného konečného záveru o nedôvodnosti návrhu. Nárok navrhovateľky, ktorého pravdepodobnosť bolo potrebné pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčiť, vzhľadom na navrhovateľkou uplatnenú ochranu v zmysle § 146 ods. 2 OZ nebol jej nárok, na to, že by to mala byť práve ona, ktorá by sa mala po zániku BSM stať výlučným vlastníkom dotknutých nehnuteľností, resp. kto by mala až do vyporiadania BSM nehnuteľnosti užívať. Uplatňovaným nárokom bola ochrana pred násilím, právo nebyť vystavený bezprostrednému ohrozeniu telesnej a duševnej integrity, čo je základným ľudským právom. Pre poskytnutie ochrany v zmysle § 146 ods. 2 OZ s poukazom na jeho znenie, nie je vôbec rozhodujúcim, či protistrana užíva resp. má záujem užívať iba svoj spoluvlastnícky podiel, alebo väčšiu či menšiu časť spoločného domu alebo bytu. Pokiaľ súd prvej inštancie namieta, že ochranu v zmysle § 146 ods. 2 OZ je možné poskytnúť iba v prípade, že ide o manželský zväzok a je dané spolužitie v spoločnom dome či byte, je potrebné zdôrazniť, že v danom prípade sa toto ustanovenie aplikuje na základe analógie v zmysle § 853 ods. 1 OZ na občiansky vzťah osobitne zákonom neupravený, ale obsahom a účelom mu najbližší. Z toho vyplýva, že nemusia byť nevyhnutne naplnené všetky zložky hypotézy danej právnej normy. V danom prípade teda to, že strany sú v manželskom zväzku, keď pre daný prípad postačuje, že ide o rozvedené manželstvo s doposiaľ nevysporiadaným BSM k dotknutému domu. Nemusí byť ani priamo splnená podmienka, že ide o spolužitie v spoločnom dome, keďže podľa osvedčeného protistrana, hoci v dome aktuálne nebýva, jednoznačne prejavila

vôľu sa do neho opäť nast'ahovať. Odvolací súd už vyššie uviedol, že sa nestotožnil ani so záverom súdu prvej inštanície, že pre daný prípad bolo potrebné osvedčiť existenciu právoplatného rozhodnutia o vine protistrany z trestného činu a priestupku. Pokiaľ prvoinštančný súd v ods. 31 odôvodnenia uznesenia argumentuje tým, že je vylúčené, aby súd len na základe k návrhu priložených dôkazov bez možnosti protistrany vyjadriť sa a predložiť dôkazy zasiahol do ústavného práva protistrany vlastníť majetok, je potrebné uviesť, že pri prijatí tohto záveru by obdobné neodkladné opatrenie vydávané bez vyjadrenia protistrany, nemohlo byť nariadené takmer nikdy. To, či sú splnené podmienky pre zásah neodkladným opatrením do ústavného práva strany vlastníť majetok bude odôvodnené mierou osvedčenia predpokladov pre nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia.

42. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

43. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštanície ako vo výrokoch vecne správne, včítane správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

44. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštanície sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštanície.

45. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

46. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštanície po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej protistrane vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštanície po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

48. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola protistrana v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčíslila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

49. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

50. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania protistrany rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavné nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

51. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR pričom v uznesení č. 15 z 9.10.2018 prijalo právnu vetu podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

52. Odvolací súd potom hoci úspešnej protistrane náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

53. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).